

Wyjaśniamy

Zgodnie z polskim oraz unijnym prawem, pieniądz elektroniczny oznacza wartość pieniężną przechowywaną elektronicznie, w tym magnetycznie, wydawaną, z obowiązkiem jej wykupu, w celu dokonywania transakcji płatniczych, akceptowaną przez podmioty inne niż wyłącznie wydawca pieniądza elektronicznego.

Upraszczając nieco tę definicję można stwierdzić, że pieniądz elektroniczny to tzw. **pieniądz sieciowy**, przechowywany na elektronicznych nośnikach informacji takich jak karty płatnicze czy aplikacje w smartfonach, który może być wydawany nie tylko przez banki, ale także inne podmioty – instytucje pieniądza elektronicznego.

Nośnikiem pieniądza elektronicznego mogą być karty przedpłacone. W rozporządzeniu unijnym dotyczącym regulacji opłaty *interchange* wskazuje się wprost, że karta przedpłacona oznacza **instrument płatniczy**, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny.

Pieniądz elektroniczny a pieniądz bankowy

Pieniądz elektroniczny wydawany przez instytucje pieniądza elektronicznego na terytorium Unii Europejskiej różni się od tzw. pieniądza bankowego tym, że:

- środki te nie stanowią depozytu,
- nie podlegają ochronie wynikającej z systemu gwarantowania depozytów (BFG),
- nie podlegają ochronie przed nieautoryzowaną transakcją płatniczą w przypadku utraty anonimowego instrumentu pieniądza elektronicznego.
- instytucja pieniądza elektronicznego nie oferuje oprocentowania środków.

Pod względem spełniania funkcji płatniczej, dla posiadacza obu rodzajów pieniądza nie występują istotne różnice.

FinTech - zgodnie z definicją stosowaną w UE, terminem tym określa się innowacje w usługach finansowych oparte na technologii, które mogą prowadzić do powstania nowych modeli biznesowych, zastosowań, procesów i produktów oraz mogą mieć w związku z tym znaczący wpływ na rynki i instytucje finansowe oraz na sposób świadczenia usług finansowych.

Systemy pieniądza na świecie

System Octopus, Hongkong - system pieniądza elektronicznego powszechnie stosowany w Hongkongu. Służy jako instrument płatności zbliżeniowych (*smart contactless payment tool*), który działa jak elektroniczna portmonetka w postaci karty lub aplikacji na smartfonie. System działa w oparciu o sieć terminali elektronicznych, rozmieszczonych w całym mieście - m.in. w środkach transportu publicznego, sklepach, restauracjach oraz kinach. Maksymalna wartość depozytu na karcie wynosi obecnie 3000 HKD, czyli równowartość ok. 1668,4 zł (według kursu na dzień 4 stycznia 2022 r.).

Oyster Card, Wielka Brytania - bezstykowa inteligentna karta do usług transportowych w Londynie. System został uruchomiony w 2003 r. przez londyńskiego operatora transportu. Karta działa w systemie *pre-paid*. Pozwala na opłacenie transportu miejskiego: metra, tramwajów, autobusów, kolei lokalnych.

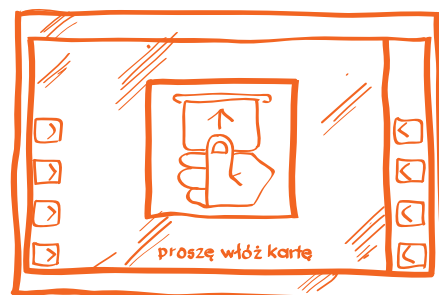

AliPay, usługa globalna - podmiot uznawany za tzw. globalny *FinTech*, należący do chińskiej grupy Alibaba, uzyskał licencję instytucji pieniądza elektronicznego w Luksemburgu (jednak AliPay dostępny jest na kilku kontynentach). Transakcje płatnicze mogą być realizowane z zastosowaniem usługi o nazwie *smile to pay* - płatność potwierdzana jest praktycznie wyłącznie przez zeskanowanie twarzy płatącego na podstawie algorytmów, które identyfikują cechy właściwe wyłącznie dla jego twarzy. W identyfikacji, jak wskazuje nazwa usługi, pomagają właśnie uśmiech.

Warto wiedzieć

Zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, możliwe jest wydawanie anonimowych kart przedpłaconych jeżeli – co do zasady – maksymalna kwota przechowywana elektronicznie, a także maksymalny miesięczny limit transakcji płatniczych nie przekracza równowartości 150 euro. Również 150 euro wynosi limit, który pozwala na to, aby karta przedpłacona była anonimowa, w przypadku podjęcia w gotówce wartości pieniężnej pieniądza elektronicznego.

Historycznie

23 kwietnia 2019 r. – pierwsze w historii polskiego rynku płatniczego zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na wydawanie pieniądza elektronicznego oraz świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji pieniądza elektronicznego. Zezwolenie to zostało udzielone spółce Billon Solutions Sp. z o.o., która rozpoczęła działalność operacyjną w I kwartale 2020 r.

Można uznać, że jest to rozpoczęcie nowej ery w rozwoju pieniądza elektronicznego w Polsce – do tego momentu bowiem uznawano, że nie był on w naszym kraju wydawany przez żaden podmiot z siedzibą na terytorium RP.

Komisja Nadzoru Finansowego udostępnia zestawienie podmiotów zagranicznych prowadzących działalność transgraniczną w charakterze instytucji pieniądza elektronicznego na terenie RP na podstawie uzyskanej notyfikacji. Wykaz dostępny jest na stronie internetowej KNF: www.knf.gov.pl, zakładka „Podmioty” - „Wyszukiwarka podmiotów”.

Informacje na temat instrumentów pieniądza elektronicznego można znaleźć w półrocznych Ocenach funkcjonowania polskiego systemu płatniczego (więcej: <https://nbp.pl/system-płatniczy/dane-i-analizy/ocena-funkcjonowania-systemu-płatniczego/>)